

Školiteľský posudok na diplomovú prácu

Jana Jindru: Působení a vliv Karla Lamače ve filmovém průmyslu první republiky

S kolegom Jindrom spolupracujeme už niekoľko rokov. Jeho rozhodnutie venovať sa biografii Karola Lamača, významnej postavy československého filmu, o ktorej sa však príliš veľa nepíše, som s radosťou privítal. Zacielenie autorovho záujmu na fungovanie viacerých inštitúcií, na spoločenské kontexty Lamačovho života a diela, môžu zásadne rozšíriť naše vedomosti o kultúrnom dianí v prvej republike.

Autor sa rozhodol napísať úplne klasickú historickú biografiu. Za svoje základné teoretické východisko si vybral dielo Pierra Bourdieuho a jeho poňatie sociálneho pola a transformácie a zhodnocovania rôznych druhov kapitálu, pričom v práci sleduje napr. siete kontaktov a zručnosti, ktoré následne analyzuje v kontexte konkrétnych Lamačových aktivít. Jindrova argumentácia vychádza z toho, že už rodinné prostredie, mladosť a rôzne dlhoročné väzby mali vplyv na to, ktorým smerom sa uberali aj Lamačove cesty. Zároveň však spochybnil viaceré tvrdenia uvádzané Lamačovými životopiscami (napr. vo veci vzdelania, skúseností s filmom a aktivitami v rakúsko-uhorskej armáde). Na tomto mieste veľmi oceňujem najmä snahu kolegu overiť všetky tieto dáta. Žiaľ, ukazuje sa, že mnohé sa budú dať do budúcnosti overiť len ťažko, čo otvára otázku budovania „Lamačovho mýtu“. Tomu sa zvlášť venuje aj autor.

Významnú časť práce tvorí kapitola o Lamačových začiatkoch v oblasti československej kinematografie, v ktorej sa presadil ako vizionár, producent, režisér, scenárista, herec, ale aj úspešný vynálezca, profitujúci z predaja patentov. Jindra sleduje jeho zástoj počas éry nemého filmu, jeho názory na filmovú tvorbu, ale aj obchody, ktoré Lamačove aktivity živili. Neopomenul ani tému milostného trojuholníka Lamač-Ondráková-Frič, či vplyv Lamača pri „tvorbe“ dobových československých filmových hviezd. Zvláštna pozornosť je v diplomovej práci venovaná filmovým inštitúciám, ktoré predstavovali významnú hracu plochu Lamačovej kariéry. Na tomto mieste sa autor obšírne venuje jeho podnikateľským aktivitám.

V piatej kapitole sa autor venuje Lamačovým úspechom v oblasti zvukového filmu, keď pri svojom prvom počíne stavil na umenie komika Vlasty Buriana. Aj v tomto prípade však nešlo o náhodné rozhodnutie, ale o pokračovanie spolupráce. V tridsiatych rokoch už ale

Lamač trávil čoraz viac času v zahraničí, najmä v Nemecku, a od roku 1939 vo Francúzsku a Veľkej Británii. Počas vojny vstúpil do RAF a pôsobil aj v službách zahraničného úradu, kde sa ďalej venoval svojmu milovanému filmu. Po vojne sa však nevrátil do vlasti. Ostal v exile, kde ďalej tvoril až do smrti v roku 1952.

Na práci Jana Jindru oceňujem rozsiahlu heuristiku a dobrú znalosť odbornej literatúry, ktorú preukázal už v rámci prvej kapitoly, ako aj analytické pasáže poukazujúce napríklad na nezrovnalosti pri vytváraní Lamačovho obrazu. Kolega ponúka zaujímavú sondu do fungovania zábavného priemyslu, ktorá sa príjemne číta a zároveň prináša množstvo dôležitých údajov o fungovaní československej kultúry v 20. – 30. rokoch 20. storočia. Aj z týchto dôvodov vnímam predloženú diplomovú prácu ako veľmi vydarenú.

Do všeobecnej diskusie by som rád prispel otázkou: Kde vidíte ešte možnosti výskumu k danej problematike?

Autora by som chcel upozorniť ešte na jednu drobnosť:

(s. 81) „*Havel také dokázal vytvářet nový typ sociální struktury, kdy bohaté a vlivné lidi zval na myslivecké hony...*“ – tento spôsob utužovania medziľudských vzťahov by sa dal nazvať skôr tradičný ako nový.

Na záver mi teda ostáva len skonštatovať, že predložená práca spĺňa všetky predpoklady kladené na magisterskú prácu a z tohto dôvodu ju odporúčam na obhajobu, pričom navrhujem hodnotenie výborný (1).

V Prahe, 7. 9. 2014